

[NASLOVNICA](#)[MODA](#) ▾[LJEPOTA](#) ▾[LIFESTYLE](#) ▾[ZDRAVLJE](#) ▾[KARIJERA](#) ▾[ODNOSI](#) ▾[BLOG](#) ▾**SHERULES**

Žene 55+ čuvaju unuke ili skrbe o starijima?

Jesu li žene 55+ samo za čuvanje unuka ili za brigu o starijim članovima obitelji?

By Ana Leko Vučković
Published 21.08.2024.

Jesu li žene 55+ samo za čuvanje unuka ili za brigu o starijim članovima obitelji? Naime, svaka šesta neaktivna žena u toj dobnoj skupini nije neaktivna zbog mirovine, nego zato što skrbi o nekome, bilo o svom bračnom drugu, roditeljima ili unucima. Razvoj usluga njege i skrbi

bitan je čimbenik za povećanje stope radne aktivnosti, posebno starijih žena. I u ovim okolnostima njih pet posto željelo bi raditi kad bi imale odgovarajuću priliku.

U zakone su uvedene izmjene koje trebaju olakšati skrb o starijima ili nemoćnima, pokrenut je program „Zaželi“, resorno Ministarstvo surađuje s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje... Međutim, krenimo redom.

Prema informacijama koje sam dobila od **Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova Višnje Ljubičić**, u Hrvatskoj za djecu, osobe starije životne dobi i nemoćne osobe svakodnevno brine 39 posto žena i 28 posto muškaraca, dok je na razini EU najbolji primjer ravnopravnosti Švedska u kojoj je odnos 25 posto žena naspram 25 posto muškaraca.

Čuvanje unuka

Krenut ćemo s **pozitivnijim oblikom skrbi o nekome**, ali za početak moramo nešto definirati – iako i bake i djedovi često čuvaju svoje unuke, u ovom je tekstu riječ o ženama 55+ pa ćemo govoriti samo o bakama.

Mnogim roditeljima bake „spašavaju život“ time što čuvaju njihovu djecu. Naime, oni roditelji koji imaju tu sreću

Popularno

- 1 Što znači biti tašt?
- 2 Par trikova za čistu i blistavu pećnicu
- 3 Anketa: Zašto je toliko važno govoriti o hormonima i njihovom utjecaju na žensko zdravlje ?
- 4 Moćna riječ koja mijenja život
- 5 Koji su pokazatelji strastvenih osoba u astrologiji?

da im bake „uskaču“ kada god je to potrebno ipak imaju malo više vremena za odraditi sve obaveze, ali i naći vrijeme za opuštanje i razonodu, ako je moguće.

Koliko je to pozitivno za roditelje, toliko je **pozitivno i za bake**. Naime, odnos bake i unuka vrlo je značajan u životima i jednih i drugih jer druženje sa starijim članovima obitelji ima pozitivan utjecaj na razvoj djece, a bake, pogotovo ako su u mirovini, nakon puno godina rada, opet imaju „smisao života“ sada kada više ne idu na posao. Naravno, i društvena interakcija, pogotovo s djecom, pomaže starijima sačuvati mentalno zdravlje.

Osim toga, prema studiji objavljenoj u *Evolution and Human Behavior*, bake (i djedovi) koji čuvaju unuke ili na neki način skrbe o njima **imaju manji rizik od smrti tijekom dvadesetogodišnjeg razdoblja u odnosu na vršnjake** koji to ne čine, piše **Motherly**. Također, mnoga istraživanja pokazuju da čuvanje unučadi **pozitivno djeluje na tjelesnu i mentalnu kondiciju baka**. Tako je istraživanje objavljeno u časopisu *Menopauza* 2014. godine, pokazalo da bake koje čuvaju unučad barem jednom tjedno pokazuju bolje rezultate na kognitivnim testovima, iz čega proizlazi zaključak da vrijeme provedeno s unucima, potencijalno

smanjuje rizik od demencije i Alzheimerove bolesti, objavljeno je na [portalu Moje vrijeme](#).

Kao i u svemu, i ova medalja ima dvije strane. Bez obzira na sve prednosti čuvanja unučadi, bakama to **može biti fizički vrlo naporno** ili pak se mogu **osjetiti nesigurno i nelagodno** zbog brige o malenom djetetu, ipak je to velika i zahtjevna odgovornost. Također, čuvanje unučadi oduzima vrijeme za njihove vlastite aktivnosti i interese.

Čuvanje unuka često je razlog da se žene 55+ odluče za prijevremenu mirovinu i zbog toga bi bilo dobro ulagati u sustav skrbi kako o starijima i nemoćnima, tako i o djeci. Kao dobra ideja čini se ona koju je prije nekoliko dana Švedska uvrstila u svoj Zakon. Prema zakonu u **Švedskoj** koji je prošlog mjeseca stupio na snagu, bake i djedovi mogu za čuvanje djece biti plaćeni. Naime, plaćeni roditeljski dopust može se prebaciti na bake i djedove. Od roditeljskog dopusta se, dakle, može prenijeti 45 dana do djetetova prvog rođendana, objavljeno je na [Danas.hr](#).

Za RTL Direkt Ministar demografije i useljništva Ivan Šipić rekao je da taj švedski model nije loš.

Danas je usklađivanje obiteljskih obaveza s radnim obvezama izazov koji u velikoj mjeri utječe na planiranje obitelji. U želji da se izgradi poticajno okruženje za obitelj i radno aktivne roditelje, treba razvijati inovativne demografske mjere koje će pridonijeti ravnoteži poslovnog i obiteljskog života. Osim za radno aktivne roditelje, ovakva mjera gdje se roditeljima omogućava da prenesu dio svog roditeljskog dopusta na bake i djedove ima dobrobiti i za djecu i za starije generacije. Jačaju se obiteljske veze i osjećaj pripadnosti, olakšava se organizacija brige o djeci, roditelji mogu planirati raniji povratak na posao, znajući da su njihova djeca u sigurnim rukama. Bake i djedovi mogu aktivnije sudjelovati u životima svojih unuka. Da bi politike usmjerene na demografske procese bile uspješne, trebaju biti prilagođene mjestu i vremenu u kojem se provode. Sve mjere koje će se provoditi trebaju se kontinuirano preispitivati i prilagođavati kako bi bile u skladu s najnovijim znanstvenim spoznajama i socioekonomskim prilikama u društvu. Švedski primjer demografske mjere je zasigurno dobra praksa koju ćemo razmotriti u Ministarstvu demografije i useljništva – odgovorio je Ministar na upit Direkta.

Skrb o starijim članovima obitelji

Prema informacijama **Instituta za javne financije**, prošle je godine u Europi oko 80 posto dugotrajne skrbi o starijim osobama bilo na leđima obitelji, a većinu obiteljskih negovatelja čine žene. To negativno utječe na njihovu zaposlenost, dohodak, zdravlje te ravnotežu poslovnog i privatnog života. Nadalje, prema rezultatima OECD-ovog istraživanja o načinima poboljšanja dugotrajne skrbi u Hrvatskoj, gotovo **75 posto negovatelja u RH su žene**. Njihova je **prosječna dob 62 godine**, a oko 40 posto njih je **mlađe od 60 godina**.

Osim toga, osobe koje skrbe o starijima, odnosno negovatelji, često su nižeg obrazovanja, žive u kućanstvima s niskim dohotkom i većina ih nije zaposlena. S druge pak strane, oni koji su zaposleni rade na puno radno vrijeme i teško „posao“ negovatelja usklađuju s ostalim obvezama. Čak se 90 posto obiteljskih negovatelja u Hrvatskoj, ističe Institut za javne financije na temelju OECD-ovog istraživanja, osjeća ispunjeno jer se brinu o članu obitelji, ali oko 40 posto njih ima zbog toga financijske probleme, a

polovina ih ima **poteškoće s mentalnim zdravljem.**

2022. godine je **Zakonom o socijalnoj skrbi** omogućeno ostvarivanje statusa njegovatelja bračnom ili izvanbračnom drugu, odnosno životnom partneru osobe s invaliditetom koja je u potpunosti ovisna o pomoći i njezi druge osobe. Njegovatelj ima pravo na naknadu, pravo na odmor u trajanju od četiri tjedna i može ostvariti primitke po osnovi drugoga dohotka prema Zakonu o dohotku. Što može biti financijski olakotna okolnost, ali fizički vrlo zahtjevan zadatak.

I **Zakon o radu** je s početkom prošle godine omogućio zaposleniku koji pruža skrb članu obitelji ili kućanstva da od svog poslodavca zatraži izmjenu ugovora o radu kojim bi se na određeno vrijeme ugovorio rad na izdvojenom mjestu rada.

To su neke od mjera koje bi trebale olakšati i pomoći njegovateljima koji su, kao što smo rekli, većinom žene. No trebalo bi povećati i dostupnost, priuštivost i kvalitetu formalne dugotrajne skrbi.

Program „Zaželi“

Jedna od najpoznatijih mjera za zapošljavanje žena je ***Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Zaželi – program zapošljavanja žena“*** koja je krenula prije sedam godina, a primarno je osmišljena s ciljem osnaženja i unaprjeđenja radnog potencijala teže zapošljivih žena i žena nižeg stupnja obrazovanja zapošljavanjem u lokalnoj zajednici, koje će ublažiti posljedice njihove nezaposlenosti i rizika od siromaštva te potaknuti socijalnu uključenost i povećati razinu kvalitete života krajnjih korisnika.

Već je s objavom prve faze programa „Zaželi“ u lipnju 2017. godine utvrđeno kako postoji iznimno veliki interes za financiranjem ovakvog oblika aktivnosti u lokalnim zajednicama te se nakon sedam godina provedbe može reći da se radi

o jednom od najznačajnijih poziva za dostavu projektnih prijedloga (PDP) financiranih sredstvima Europskog socijalnog fonda i Europskog socijalnog fonda plus – rekli su iz Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike i dodali da su do sada provedene tri faze, a četvrta faza „Zaželi – prevencija institucionalizacije“ trenutno je u provedbi.

Iako je prvotni fokus ovog programa bio na zapošljavanju žena, nakon sedam godina, analiza provedbe programa „Zaželi“ pokazala je još jednu pozitivnu stranu – projekti su dali velik doprinos **smanjenju rizika od socijalne isključenosti i prevenciji institucionalizacije starijih i nemoćnih** osoba u Hrvatskoj.

Slijedom dobrih iskustava iz prve faze, kroz još dvije naredne faze omogućen je nastavak financiranja zapošljavanja žena koje se nalaze u nepovoljnom položaju na tržištu rada, budući da su žene, a posebice žene starije životne dobi, žene nižih razina obrazovanja te žene pripadnice ranjivih skupina, **među najzastupljenijima u evidenciji nezaposlenih** osoba pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje te im je potrebna kontinuirana pomoć za **uključivanje na tržište rada.**

U sklopu prve tri faze PDP-a financirano je 1.184 projekta ukupne vrijednosti 292,4 milijuna eura kroz koje je ugovoreno **zapošljavanje oko 22.600 žena** za pružanje usluga podrške i skrbi za više od 129 tisuće starijih i/ili nemoćnih osoba.

U četvrtoj fazi, a koja je još uvijek u provedbi, naglasak je stavljen na pružanje usluge potpore i podrške u svakodnevnom životu starijim osobama i osobama s invaliditetom, odnosno povećanje socijalne uključenosti i prevenciju institucionalizacije ranjivih skupina osiguravanjem dugotrajne skrbi stoga se mogu zapošljivati **sve osobe neovisno o dobi i spolu**, napominju iz Ministarstva.

U ovoj je fazi dosad je ugovoreno 515 projekata ukupne vrijednosti 462,2 milijuna eura. U okviru navedenih projekata ugovoreno je **zapošljavanje oko 9.600 osoba** za pružanje usluge potpore i podrške za više od 58 tisuća krajnjih korisnika.

U okviru projekata bile su zaposlene žene s najviše završenim **srednjoškolskim obrazovanjem** koje su prijavljene u evidenciju nezaposlenih HZZ-a s naglaskom na **teže zapošljive skupine** u lokalnoj zajednici.

Prosječna dob žena koje su bile zaposlene u prve tri faze projekta je oko 50 godina – iako su u projektima zapošljavane žene svih dobnih skupina, najveći broj njih je u rasponu između 30 i 54 godina.

U okviru prve dvije faze PDP-a, jedna od prihvatljivih aktivnosti, ističu u Ministarstvu, bila je **obrazovanje i osposobljavanje** žena koje će pružati potporu i podršku starijim osobama i osobama u nepovoljnom položaju. Tako je ženama je omogućeno povećanje znanja i vještina potrebnih na tržištu rada kroz dodatno obrazovanje/osposobljavanje kako bi po završetku projekta bile **konkurentnije na tržištu rada**, a što je imalo značajan utjecaj na **radnu aktivaciju žena** te na povećanje njihove zapošljivosti i nakon završetka projekta.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova **Višnja Ljubičić** rekla je da je Program „Zaželi“ namijenjen zapošljavanju žena u nepovoljnom položaju na tržištu rada s naglaskom na žene starije od 50 godina, one s najviše završenom srednjom stručnom spremom, žene s invaliditetom, žrtve trgovanja ljudima, liječene ovisnice, žrtve obiteljskog nasilja, beskućnice. I svakako da je taj program polučio određene rezultate po pitanju zapošljivosti žena 55+ s obzirom na to da je

usmjeren na specifičnu kategoriju nezaposlenih osoba koje su tako dobile priliku, radno iskustvo i neko su vrijeme bile uključene na tržište rada, što im može biti olakšavajući faktor kod traženja drugog posla i općenito uključivanje na tržište rada.

Istodobno, žene 55+ bi trebalo uključivati na tržište rada i u drugim sektorima, a ne samo u području njege i skrbi o starijim osobama. Također, trebalo bi kreirati dugotrajnije programe zapošljavanja odnosno razvijati sustavna rješenja koja bi ženama omogućila trajnije uključivanje na tržištu rada, i to u skladu s njihovim obrazovanjem, radnim iskustvom i stečenim kvalifikacijama. To bi zasigurno doprinijelo i većoj razini motivacije nezaposlenih žena za uključivanje u tržište rada, a time i poboljšanju njihove financijske neovisnosti – zaključila je Pravobraniteljica.

Zaključak

Žene većinom imaju ulogu skrbi o nekome – djeci, unucima, roditeljima, starijima, nemoćnima, članovima obitelji. Za neke od tih poslova mogu biti plaćene, ali većinom je to „obiteljska dužnost“. U nekim situacijama je to njihov odabir, ali

često je i nužnost jer nemaju izbora.
Hoće li se što s vremenom u
mentalitetu ili, pak, u zakonima,
mjerama i poticajima promijeniti –
ostaje vidjeti.

Izradu i objavljivanje
serijala tekstova pod
naslovom „Trebaju li
tržištu rada žene 55+“,
autorice Ane Leko
Vučković, financijski
je podržala Agencija za
elektroničke medije
kroz projekt Poticanja
novinarske izvrsnosti
za 2024. godinu.

In this article: istaknuto, žene, žene 55 +,
žene 55+

Ne propustite

Koje su tajne
samouvjeren
ih žena?

TOP 10
razloga
zašto
zaposliti (i
zadržati)
ženu 55+

Top 10
mjesto gdje
se uputiti s
prijateljicom
ovog
vikenda

Mom Talk by
Petra
Ninčević #2:
Želim biti
sama svoj
šef

She.hr

Ana Leko
Vučković

She.hr

She.hr

Impressum

Medijski mali servis j.d.o.o. Sva
prava pridržana.

